

Motion till riksdagen

1987/88:So247

av Maja Bäckström m. fl. (s)
om vård och boende för åldersdementa

Mot.
1987/88
So247-253

Människor med åldersdement beteende har sedan länge varit en eftersatt grupp som inte har fått sina speciella behov till godosedda. Det har skett en förändring till det bättre, men den förändringen är mycket beroende på var i landet man är bosatt. Detta i sin tur beroende på att man i kommuner och landsting satsar så olika "hårt" på särskilda insatser.

Socialstyrelsens långvårdsbyrå har genom sin långvårdsenkät klargjort hur det ser ut på området och kommit fram till att mer än hälften av den somatiska långvårdens patienter även har psykiska funktionsnedsättningar.

I Landstingsförbundets patientinventering inom somatisk långtidssjukvård den 24 september 1985 är andelen patienter med "ålderbetingade psykiska sjukdomar" 31 % av totala antalet patienter.

Spri, socialstyrelsen, Landstings- och Kommunförbunden har genom de s. k. "samverkanstudierna" pekat på behovet av samarbete mellan huvudmännen.

En mängd samverkansprojekt kring alternativ vård och boende för åldersdementa har genomförts och visat på de vägar man bör gå. Man får nog säga att vi vet vad som behövs, men ändå genomförs det inte fullt ut. Varför? Här borde man uppdra åt socialstyrelsen att län för län medverka till att planer för genomförande tas fram.

Sammantaget måste detta kunna komma de åldersdementa till godo. Kortsiktigt kan det finnas svårigheter för huvudmännen att komma överens om kostnads- och ansvarsfördelningen. Detta har vi kunnat se vad gäller hemtjänsten. Men inte ens detta faktum får tillåtas bli en bromsfaktor. Socialstyrelsen måste dessutom utforma anvisningar för på vilket sätt avlastning för anhöriga som sköter åldersdementa kan ske.

Svårigheten att vara anhörig till en person med åldersdemens framgår mycket klart av de skrifter Riksförbundet för åldersdemens rättigheter gett ut. I förbundet är man mycket klar över vad som erfordras för att ge de åldersdementa och deras anhöriga ett fullvärdigt liv. Detta borde på något sätt tas till vara. (Litteraturlista bifogas som bilaga.)

En boendeform som passar åldersdementa bra är gruppboende. Individen behåller då sin frihet under tillsyn, vilket är mycket viktigt. I denna boendeform bör då också kunna finnas en "avlösarplats" för åldersdementa som vårdas av anhöriga. Det är oerhört viktigt att den som vårdas hemma av anhörig inte med jämna mellanrum behöver placeras på institution. En sådan placering är mycket förödande eftersom den snabbt bryter ned det hemmaboendet bygger upp och bibehåller.

Hemställan

Mot. 1987/88

So247

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en plan för vård och boende för åldersdementa.

Stockholm den 25 januari 1988

Maja Bäckström (s)

Birthe Sörestedt (s)

Hans Pettersson (s)

i Helsingborg

Ingegerd Anderlund (s)

Bengt Silfverstrand (s)

Litteraturlista

Mot. 1987/88
So247
Bilaga

- Gottfries, CG, Åldrandet och åldersdemenser – epidemiologiska etiologiska aspekter. Läkartidningen, 8 1983.
- Gustafson, L., Risberg, J., Senilitet beror på hjärnsjukdom – inte på ålder. Forskning och Framsteg, 4 1985.
- Haglund, G., Johnsson, B., Järhult, B., Vuorima, T., Omhändertagande av patienter med åldersdemens i ett primärvårdsområde. Läkartidningen, 19 1985.
- Hedvall, R., Johansson, L., Några reflektioner kring omhändertagande av åldersdementa. Socialmedicinsk tidskrift, 10 1983.
- Klockargården, Löt, Rapport från Kalmar läns landsting, tryckt av Socialstyrelsen.
- Nordgren, U., Identitetsjournal. Sjuksköterskan, november 1982.
- Papasiropoulos, S., Elementär geropsykiatri. LIC-förlag, Solna 1981.
- Papasiropoulos, S., Ohlsson, M., Alfonsson, S., Mentalstimulering. Studentlitteratur, Lund 1981.
- Socialstyrelsen redovisar, Att kunna bo kvar hemma – en rättighet. Dagvård för åldersdementa, 1983:1.
- Socialstyrelsen redovisar, Annorlunda långvård, 1983:2.
- Socialstyrelsen redovisar, Leva självständigt. Om dagvård och gruppboende för åldersdementa, 1986:2.
- Socialstyrelsen: Nattpatrullen – ger äldre möjlighet att bo kvar hemma. Meddelandeblad 3/84, Stockholm 1984.
- Terner, L., Vad är demens? Studentlitteratur.
- Winqvist, M., SOS-syndromet. Arbetsrapport nr 24. Sociologiska institutionen, Uppsala 1985.